

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Välimaa, Mira

Title: Erontekoja meidän ja muiden välillä : turvapaikanhakijoihin kohdistuva vastarinta maaseudun kontekstissa

Year: 2021

Version: Published version

Copyright: © 2021 Maaseudun uusi aika ry

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Välimaa, M. (2021). Erontekoja meidän ja muiden välillä : turvapaikanhakijoihin kohdistuva vastarinta maaseudun kontekstissa. *Maaseututkimus*, 29(1), 6-31.

<https://journal.fi/maaseututkimus/article/view/109032>

MIRA VÄLIMAA

YTM, väitöskirjatutkija

Jyväskylän yliopisto

Kokkolan yliopistokeskus Chydenius

Erontekoja meidän ja muiden välillä

Turvapaikanhakijoihin kohdistuva vastarinta maaseudun kontekstissa

Vuoden 2015 muuttoliike herätti kiivasta keskustelua turvapaikanhakijoita koskien. Tätä keskustelua käytiin myös useilla maaseutumaisilla paikkakunnilla, joihin vastaanottokeskuksia perustettiin. Artikkelissani tarkastelen turvapaikanhakijoihin kohdistuvaa vastarintaa maaseudun kontekstissa kategorisointiin pohjautuvan teemaattisen analyysin keinoin. Tutkimuskohteena on sosiaalisten kategorioiden synty ja ylläpitäminen. Näitä kategorioita luodaan ja merkityksellistetään turvapaikanhakijoita koskevissa keskusteluissa. Tarkastelen sitä, miten paikallisuutta ja ulkopuolisuutta tuotetaan sekä ylläpidetään turvapaikanhakijoihin kohdistuvissa vastustuspuheenvuoroissa. Tuotan tietoa siitä, miten maaseutupaikallisuus vaikuttaa turvapaikanhakijoihin kohdistuvaan vastarintaan. Tutkimus paikantuu Kauhavan kaupunkiin, jossa toimi vastaanottokeskus vuosina 2015–2019. Tutkimusaineisto koostuu paikallislehti Komian mielipidekirjoituksista sekä turvapaikanhakijoihin liittyvistä keskusteluista verkkopalvelu Suomi24 -keskustelufoorumilla. Turvapaikanhakijat ulkopuolisiksi positioivat kategoriat korostavat hierarkkisuutta, jossa korostuu länsimaisen kulttuurin ylivoimaisuus.

Asiasanat: toiseus, maaseutu, paikallisuus, turvapaikanhakija, ulkopuolisuus.

Täällä on tähän asti ollut turvallista, mutta uhka on päällä ulkomailta. Päättäjät, olkaa viisaita, pidetään kotoinen Kauhava tällaisena hyvänä paikkana elää.

Näin kommentoi kauhavalainen kirjoittaja kotikaupunkiaan ja kokeemaansa siihen kohdistuvaa uhkaa turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksen perustamisvaiheessa. Samanlaisia ajatuksia jakoi moni muukin paikallinen asukas vuonna 2015, kun vastaanottokeskus perustettiin Kauhavalle. Turvapaikanhakijat edustivat paikallisille asukkaille erilaisuutta ja tuntematonta. Jotain, joka uhkasi paikallista kulttuuria, turvallisuutta ja elämäntapaa.

Vuosien 2015 ja 2016 muuttoliikkeiden myötä Euroopasta haki turvapaikkaa ennätysmäärä ihmisiä. Turvapaikanhakijoiden vastaanottaminen on herättänyt ihmisissä halua auttaa ja olla mukana vapaaehtoistoiminnassa. Samalla turvapaikanhakijoihin on kuitenkin kohdistunut myös ennakkoluuloja ja heidän vastaanottamistaan on vastustettu. Tässä tutkimuksessa ymmärrän syrjivää puhetta sisältävän vastustamisen myös rasismina. Rasismin käsitän yleisemmin ilmiöksi, joka esiintyy niin arkisena kuin kokemuksellisenakin, mutta on samalla institutionaalinen ja rakenteisiin liittyvä ongelma. Rasismin tutkimuksessa tämä määritelmä on vakiintunut (esim. Keskinen, Seikkula & Mkwesha 2021).

Turvapaikanhakijat maaseudun kontekstissa

Turvapaikanhakijoihin ja pakolaisiin kohdistuva vastustaminen on myös kansainvälisesti tunnistettu ilmiö. Aikaisemmin tutkimuskirjallisuudessa on muun muassa etsitty syitä rasismiin ja vahvaan vastustukseen pohtimalla kuulumista ja kansalaisuutta (Sotkasiira & Haverinen 2016; Mäkinen 2017; Grip 2019) sekä tutkimalla maahanmuuttajia koskevaa asenneilmapiiriä (Aalberg ym. 2011; Hainmueller & Hiscox 2010; Croucamp ym. 2017). Nämä tutkimukset alleviivaavat turvapaikanhakijoiden jo lähtökohtaisestikin eriarvoista asemaa valtaväestöön nähden.

Tarkastelen artikkelissani turvapaikanhakijoihin kohdistuvaa vastarintaa maaseutupaikallisuuden näkökulmasta, mikä onkin ollut yksi keskeinen juonne turvapaikanhakijoihin kohdistuvaa vastarintaa tarkastelevissa tutkimuksissa. Maaseudun ja pienten paikkakuntien maahanmuuton kysymyksiin on pureutunut viime vuosina uusien maahanmuuttopaikkakuntien (*New Immigrant Destinations*) tutkimus, jossa etsitään vastauksia siihen, miksi useimmiten juuri maaseutukontekstissa

maahanmuuttajiin kohdistuu toisinaan erityisen vahvaa vastarintaa. (McAreavey 2018, 148.) Tutkimussuuntaus alleviivaa pakolaisten vastaanottamisen kontekstissa rakenteiden ja järjestelmien tason lisäksi paikallisyhteisön kykyä vastaanottaa pakolaisia sillä se on taso, jossa sosiaalinen integraatio tapahtuu (McAreavey & Argent 2018).

Maaseutupaikallisuuden vaikutuksia turvapaikanhakijoiden vastaanottamisen ilmapiiriin on tarkasteltu myös kotimaisessa tutkimuskirjallisuudessa (Kelahaara & Mattila 2017; Maasilta 2018; Nikunen 2018). Kansainvälisen tutkimuksen mukaan turvapaikanhakijoiden vastustuksessa kyseessä saattaa olla esimerkiksi paikallisten asukkaiden tarve säilyttää ”rodullinen puhtaus”, jonka seurauksena erilaisuudelle ei ole sijaa usein kaupunkiympäristössä tiiviimmissä maaseutuyhteisöissä (vrt. Hubbard 2005a; Hubbard 2005b). Tutkimustieto siis tukee ainakin osittain sitä, että erityisesti maaseudulla ja väestöltään pienillä paikkakunnilla turvapaikanhakijoiden voidaan kokea uhkaavan paikallisen yhteisön ja sen asukkaiden asemaa.

Tällaista ajattelua on kutsuttu tutkimuksessa myös ”maaseudun rasismiksi” (*rural racism*). Maaseutuun on tyypillisesti liitetty mielikuvia puhtaasta, valkoisesta, idyllisestä ja turvallisesta asuinalueesta, vastakohdasta vaaralliselle kaupungille (Kate Cairns 2013). Maaseudun ajatellaan olevan asuinalue, jossa asukkaat ovat lämminhenkisiä ja ystävällisiä ja jossa rikoksia ei juurikaan esiinny (Garland & Chakriborti 2004). Valkoisen väestön etuoikeutettu asema ja valta ovat luoneet kulttuurin, jossa rasmin vastaiset tavoitteet saatetaan nähdä osana poliittista agendaa, mutta samalla erilaisuutta vieroksuvan kulttuurin kuitenkin helposti ajatellaan kuuluvan ”maaseudun tapoihin”. (Myers & Bhopal 2015.)

Toisaalta joillakin alueilla rasistiset näkemykset ovat yleisempiä, vaikka ne eivät tulisikaan näkyviksi puheen tai tekojen tasolla (Krivokapic-Skoko & Collins 2018, 162). Tällaisen maaseudun rasmin kieltäminen asettaa erityisesti rodullistetut ihmiset haavoittuvaan asemaan, sillä maaseudulla on myös usein kaupunkia vaikeampaa olla erottumatta katukuvassa. Erityisesti pienillä paikkakunnilla vastaanottokeskuksen perustaminen usein näkyy myös katukuvassa erilaisten ihmisten tullessa osaksi pieniä ja tiiviitä maaseutuyhteisöjä.

Artikkelissani tutkin, miten paikallisuutta ja erontekoja tuotetaan sekä ylläpidetään turvapaikanhakijoita koskevissa keskusteluissa. Hyödynnän tutkimuksessani moraalisen järjestyksen tuottamista jäsentävän

kategoria-analyysin välineitä. Tutkimusaineisto koostuu paikallislehti Komian mielipidekirjoituksista sekä Suomi24-keskustelufoorumien paikakuntakohtaisista turvapaikanhakijoihin liittyvistä keskusteluista. Analyysissä tarkastelen sosiaalisten kategorioiden muotoutumista. Näitä kategorioita luodaan ja merkityksellistetään turvapaikanhakijoiden vastustamista perustelevissa puheenvuoroissa. Olen kiinnostunut erityisesti siitä, miten kategorisoinnit mahdollisesti liittyvät maaseutukontekstiin.

Turvapaikanhakijoihin kohdistuvan vastustamisen tutkiminen on perusteltua, sillä se voi olla esteenä turvapaikanhakijoiden kiinnittymiselle vastaanottavaan maahan ja alueeseen. Kiinnittymisen edellytyksenä on vuorovaikutus ympäröivän yhteisön tai luonnon kanssa, mutta käytännössä se ei toteudu kuin osalla turvapaikanhakijoista, vaikka sinänsä maaseudulla sijaitseva vastaanottokeskus koettaisiinkin turvalliseksi ympäristöksi. (Pöllänen 2020, 45–47.) Maaseutupaikallisesti esiintyvän turvapaikanhakijoihin kohdistuvan vastustamisen tutkiminen tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan tunnistaa ja pyrkiä vaikuttamaan niihin haasteisiin, joita maaseutukontekstissa ilmenee (McAreavey 2018, 152).

Erontekoja meidän ja muiden välillä

Tukeudun tässä artikkelissa teoreettisesti maahanmuuttajien ja rodullistettujen vähemmistöjen toiseuttamiseen liittyvään tutkimuskirjallisuuteen. Tutkimuskirjallisuudessa on puhuttu ”kulttuuristamisesta”, tavasta mieltää muualta muuttanut kantamassa omaa kulttuuriaan ja tapojaan ikään kuin ”reppuna selässään”. Tällainen lähestymistapa ohittaa yksilöiden sosiaaliset asemat, aiemmat elämäkokemukset ja kulttuurien muutoksen (ks. Keskinen 2011, 2012; Hiitola & Peltola 2018). Jaotteluihin perustuvia identiteettejä rakennettaessa tehdään näkyväksi sitä, mikä koetaan ”poikkeavana” suhteessa omiin käsityksiin sosiaalisesta järjestyksestä. Maahan muuttanut voidaan ymmärtää kulttuurin ohjaamaksi objektiksi, jos maahanmuuttajan lähtömaan ja suomalaisen yhteiskunnan kulttuurit eivät kohtaa (Kerkkänen 2008, 24).

Turvapaikanhakijoihin liittyy rodullistavien ja kulttuuristavien ennakkoluulojen lisäksi erityisiä uhkakuvia. Näitä turvapaikanhakijoihin – ja siten myös vastaanottokeskuksiin – liitettyjä uhkakuvia ovat esimerkiksi taloudelliset menetykset, kunnan negatiivinen leimautuminen, yksityisyyden menettäminen, lasten turvallisuuden vaarantuminen (Maasilta 2018), rikostilastojen kasvaminen sekä asuntojen arvon laskeminen

(Lubbers ym. 2006). Turvapaikanhakijoiden on myös pelätty vievän paikakuntalaisten työpaikat (Citrin & Sides 2008; Sotkasiira & Haverinen 2016), minkä lisäksi heidän koetaan olevan taakka veronmaksajille ja julkisille palveluille (Hainmueller & Hiscox 2010). Turvapaikanhakijoiden ajatellaan uhkaavan paikallisten asukkaiden asemaa erityisesti paikkakunnilla, joissa julkiset palvelut ja työpaikat siirtyvät isompiin kaupunkeihin (Maasilta 2018, 48). Aikaisempi tutkimus on kuitenkin osoittanut, että vastaanottokeskuksen sijaitseminen lähiympäristössä on jopa vähentänyt turvapaikanhakijoihin kohdistuvaa vastustusta (Lubbers ym. 2006).

Talouden poliittisuutta ja talouteen liittyvien kysymysten politisointia maahanmuuttovastaisessa keskustelussa tutkineen Katariina Mäkisen (2013) mukaan turvapaikanhakijoiden ajatellaan uhkaavan valtaväestön oikeutta hyvinvointiyhteiskunnan hedelmiin, eikä ”heillä” lähtökohtaisesti ajatella olevan samanlaisia oikeuksia ja ihmisarvoa kuin ”meillä” suomalaisilla. Suvi Keskinen (2016) toteaa, että erityisesti oikeistopopulistinen ajattelutapa pyrkii sulkemaan poliittisessa päätöksenteossa turvapaikanhakijat ja muualta kuin Pohjoismaista tulleet maahanmuuttajat pois hyvinvointivaltion tarjoaman avun ja palvelujen piiristä.

Perusteita turvapaikanhakijoiden päästämiseksi hyvinvointiyhteiskunnan avun piiriin voidaan tarkastella myös taloudellisen hyödyn ja hyödyttömyyden näkökulmasta. Turvapaikanhakijat voidaan kokea painolastina ja kulueränä Suomen taloudelle. Taloudellisen rationaliteetin määrittäessä suhdetta siirtolaisiin nousee esille kysymys siitä, onko tulijoista hyötyä kansakunnalle (Mäkinen 2013, 23). Turvapaikanhakijoita ja pakolaisia pidetäänkin usein taloudellisena rasitteena. Tämä voi johtaa siihen, että vain sellaiset maahanmuuttajat hyväksytään, joista on suoraa taloudellista hyötyä (Keskinen ym. 2009, 14). Kansalaisten julkisissa keskusteluissa puhutaankin esimerkiksi ”turvapaikkabisneksestä”, joiden rahoittajana toimivat verotuksen kautta ”suomalaiset veronmaksajat” (Sotkasiira & Haverinen 2016, 120).

Paikallisuus lisää näkökulmani mukaan sosiaalisia jaotteluja, vaikka se toisissa yhteyksissä tuo mukanaan myös uusia kuulumisen mahdollisuuksia (ks. Nikunen 2018). Paikkojen merkitykset korostuvat tavallisesti muutoksessa, ja globalisaation vaikutukset koetaan usein ankarimmin syrjäisillä alueilla, jotka kamppailevat löytääkseen väestölle kestävää toimeentuloa ja elinkeinoja samalla, kun tuotantoa siirretään halvemmän työvoiman alueille. Alueiden alkuperä ja historia saattaa synnyttää tarvetta käpertyä sisäänpäin, jonka seurauksena kaikenlaiset muutokset

koetaan uhkana, mikä taas osaltaan tuottaa jakoja paikallisten asukkaiden ja muualta tulleiden välille. (Nikunen 2018, 24.)

Tutkimuksen toteutus

Tutkimukseni sijoittuu Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevaan Kauhavan kaupunkiin, josta on kuntaliitosten myötä tullut väestömäärältään maakunnan kolmanneksi suurin kaupunki. Tutkimusaiheen paikantumisen kannalta on syytä esitellä muutamia Kauhavan kaupunkiin liittyviä ominaispiirteitä. Ympäristöhallinnon kaupunki-maaseutu -luokituksen mukaan Kauhava on pääosin ydinmaaseutua. Kauhavan elinkeinoelämä koostuu metalli-, puu- ja teknologiateollisuudesta sekä maataloudesta. Yhtenä merkittävänä Kauhavan imagoa rakentaneena ja alueen työllistäjänä on toiminut Kauhavalle vuonna 1929 perustettu puolustusvoimien ylläpitämä Lentosotakoulu, joka lopetti toimintansa vuonna 2014. Sinne perustettiin Kauhavan vastaanottokeskus syksyllä 2015.

Tutkimusaineisto sisältää paikallislehti Komian mielipidekirjoituksia sekä Suomi24-keskustelufoorumien Kauhava-palstan kirjoituksia elokuusta 2015 elokuuhun 2016. Tutkimusaineistoa varten on kerätty keskustelufoorumilta 65 viestiketjua, jotka kukin sisältävät 1–128 viestiä (1314 yksittäistä kirjoitusta). Lopulliseen aineistoon on valittu 840 turva-paikanhakijoiden vastustusta kuvailevaa, sisällöltään rikasta ja useampia vastauksia saanutta, selkeää argumentointia sisältävää kirjoitusta. Keskustelufoorumien sääntöjen edellyttämällä tavalla jokaiseen viestiketjuun on jätetty ilmoitus siitä, että kirjoituksia käytetään tutkimusaineistona. Komiat-lehden mielipidepalstalla kirjoittelu oli maltillisempaa ja turva-paikanhakijoiden vastustamiseen liittyviä mielipidekirjoituksia julkaistiin yhteensä 19 kappaletta. Kaikki paikallislehden mielipidekirjoitukset sisältyvät tutkimusaineistoon. Aineistolainauksia käsiteltäessä kiinnitän huomiota kirjoittajien anonymiteettiin ja jätän mainitsematta, onko kirjoitus julkaistu lehdessä vai keskustelufoorumilla. Lisäksi lainausten kirjoitusasu on muutettu pienillä merkki- ja sanamuutoksilla, jotta alkuperäiset lainaukset eivät ole niin helposti löydettävissä hakukoneilla.

Verkkokeskusteluja tutkittaessa on tunnistettava ja huomioitava tutkimusaineiston konteksti, eli verkkoalustalle tyypilliset ominaisuudet ja puhutavat (Laaksonen & Martikainen 2013; Turtiainen & Östman 2013). Erilaiset vastustuspuheelle avoimet foorumit herättävät henkiin turva-paikanhakijoita syrjiviä ja vastustavia keskusteluja. On mahdollista, että

mielipiteet esitetään hyvinkin kärjistetyksi silloin, kun ne voidaan kirjoittaa nimettömästi keskustelufoorumille. Tutkimusaineisto sisältää osin tällaisia vahvasti kärjistäviä, suvaitsemattomuutta ja vastustamista esille tuovia kirjoituksia. Keskustelufoorumien kirjoituksista poiketen lehden mielipidekirjoitukset olivat jo lähtökohtaisesti harkitummin ja asiallisemmin laadittuja. Tämä saattaa johtua ainakin osittain siitä, että ihmiset pyrkivät tuomaan mielipiteitään asiallisemmin esille, kun he esiintyvät omalla nimellään tai heidän henkilöllisyytensä on vähintäänkin lehden toimituksen tiedossa.

Lisäksi mielipidepalstan kirjoituksista esimerkiksi avoimen rasistiset kirjoitukset jäävät julkaisematta. Tämä aineisto paljastaa kuvauksia paikallisuudesta ja ulkopuolisuudesta, jotka voivat jäädä tavoittamattomiksi toisentyypisen aineiston kohdalla. Tämän tutkimuksen tarkoituksena ei siis ole kokonaiskuvan muodostaminen turvapaikanhakijoihin kohdistuvasta asenneilmapiiristä, vaan pyrin tavoittamaan niitä haasteita, joita turvapaikanhakijoiden vastaanottamiseen liittyy maaseutukontekstissa.

Tutkimuskysymykseni on, miten paikallisuutta ja erontekoja tuotetaan ja ylläpidetään turvapaikanhakijoista käytävässä keskustelussa. Tutkimusaineisto on analysoitu temaattisesti kolmen sisällöllisen otsikon alle (ks. Tuomi & Sarajarvi 2018). Näiden alaotsikkojen puitteissa käsittelen kategorioiden muodostumista dynaamisena prosessina kolmella eri teema-alueella: paikallisesti, uhkakuvien kautta ja ulossulkemisen myötä. Analyysi on saanut sisällöllisiä vaikutteita myös kategoria-analyysistä, joka toimii paikallisuutta ja erontekoja tuottavien ja ylläpitävien kategorioiden tunnistamisen välineenä. Ymmärrän kategoriat arkitiedon varaan rakentuviksi kulttuurista ja sosiaalista järjestystä ylläpitäviksi jäsennyksiksi (ks. Sacks 1965). Kategoriat soveltuvat hyvin aineiston teemoittelua täydentämään, sillä niitä tarkastelemalla pääsen käsiksi siihen, millaisiin kategorioihin keskusteluissa sitoudutaan tai sijoitetaan muita. Juhila ym. (2012a, 27) ovat tutkimuksessaan maininneet, että valitut kategoriat määrittävät sitä, miten toimintaan orientoidutaan (Juhila, Jokinen & Suoninen 2012a, 27). Kategoriat ovat merkityksellisiä erityisesti tässä tutkimuksessa, sillä juuri turvapaikanhakijoista käytävässä keskustelussa turvaututaan usein ”ylempi- ja alempiarvoisiin” moraalihierarkioihin (ks. Virkki 2019).

Taulukko 1: Paikallisen asukkaan ja turvapaikanhakijan pääkategoriat alakategorioineen, niiden lukumäärät ja kategoriamääreet

KATEGORIA (lukumäärä)	KATEGORIAMÄÄREET
Paikallisen asukkaan kategoria (576)	
Bisnesmies (126)	taloudellisen hyödyn tavoittelu, oman edun tavoittelu, ahneus
Vanhempi sukupolvi (69)	valmius isänmaan puolustamiseen, yhteiskunnan rakentaminen, työteliäisyys
Uuskauhavalainen (41)	kyvyttömyys puolustaa isänmaata, saamattomuus, laiskuus
Suvaitsevainen (183)	pakolaisten suvaitseminen, ymmärtämättömyys, maanpetturuus, hölmöys
Paikallinen mies (47)	puoliso, vastuunkantaja, elättäjä, pidättyvyys
Turvapaikanhakijan puoliso (65)	halveksittavuus, seksuaalisesti viritettyneisyys, itsenäisyys
Paikallinen nainen (45)	puoliso, hoivaaja, heikkous, yksinkertaisuus
Turvapaikanhakijan kategoria (624)	
Terroristi (97)	ansaitsemattomuus, vaarallisuus, uskonto (islam), moraalittomuus
Elintasopakolainen (123)	ansaitsemattomuus, laiskuus, epärehellisyys, työtä vieroksuminen
Rintamakarkuri (76)	ansaitsemattomuus, moraalittomuus, vastuuttomuus, epärehellisyys
Hädänalainen pakolainen (46)	ansaitsemattomuus, nuori tai vanha ikä, naissukupuoli, uhrius
Rikollinen (152)	ansaitsemattomuus, moraalittomuus, ylikorostunut seksuaalisuus, häikäilemättömyys
Turvapaikanhakijamies (130)	ansaitsemattomuus, kiinnostavuus, häikäilemättömyys, maskuliinisuus

Seuraavissa kolmessa luvussa tarkastelen tutkimustuloksia kategorioiden pohjalta temaattisesti (ks. Tuomi & Sarajärvi 2018). Aineistoon kuuluvissa kirjoituksissa esiintyi useimmiten kuvauksia eri kategorijäsenyyksistä. Kategoriat jäsentyvät suhteessa toisiinsa ja niitä voidaan tulkita vain suhteessa paikalliskontekstiin. Kuvaan kategorijäsenyyksiä niihin liitettyjen määreiden pohjalta. Ensin tarkastelen sitä, miten turvapaikanhakijan ja paikallisen asukkaan kategoriat rakentuvat paikalliskontekstissa. Toiseksi käsittelen kategorioiden syntymistä uhattujen paikallisdentiteettien kautta, ja kolmanneksi tarkastelen toiseuttavia ja

ulossulkevia kategorisointeja, joita esiintyy sekä turvapaikanhakijan että paikallisen asukkaan kategorioissa.

Kilpailu yhteiskunnan resursseista, paikasta ja tilasta

Tarkastelen seuraavassa toisilleen vastakohtina määrittyviä turvapaikanhakijan ja paikallisen asukkaan kategorijäsenyyksiä sekä bisnesmiehen kategoriaa. Kaikki erittelemäni kategoriat rakentuivat tavalla tai toisella paikallisessa kontekstissa, vaikkakin osa kategorioista liittyy myös laajempiin yhteiskunnallisiin keskusteluihin (vrt. Nikunen 2018). Tässä osiossa kuvaan tarkemmin niiden rakentumista.

Kauhavalaisten asemoitumista vastaanottokeskukseen kehystää se, että vastaanottokeskus perustettiin entisen Lentosotakoulun tiloihin, jonka toiminnan päättyminen puolustusvoimien uudistuksen vuoksi oli jo itsessään kauhavalaisille suuri menetys. Mieli- ja tunteiden kirjoitusten kommentteissa toistuivat puheenvuorot, joissa kritisoitiin turvapaikanhakijoiden sijoittamista näihin historiallisesti Kauhavan imagoa määrittäneisiin Lentosotakoulun tiloihin.

Sääli jotenkin tuloo nyt teitä kauhavalaaset, ensin teiltä viedään Kauhavan ylpeys nro1 eli lentokenttä ja varuskunta. Nyt niihin samoihin tiloihin laitetaan satoja sotilaskarkureita ja isis taistelijoita :(Ajatelkaa mitä kaikkea ideoita teillä olisikaan voinut olla tuon tyhjillään olevan kentän tilalle? Kauhavalaaset ovat aina olleet yrittelijäitä ja kekseliäitä, mutta nyt sattui jotain karmeaa, joka mitä ilmeisimmin mustaa Kauhavan maineen kokonaan. Kauhavasta kun pian puhutaan Suomessa ja maailmassa, niin se muistetaan vain ja ainoastaan Suomen suurimpana pakolaiskeskuksena. Tätäkö tosiaan jotkut siellä haluavat?
18.9.2015

Vastustuspuhettaan esille tuoneille keskustelijoille oli merkityksellistä, että vastaanottokeskus oli sijoitettu juuri Lentosotakoulun tiloihin. Vastustavat kommentit kohdistuivat juuri vastaanottokeskuksen sijaintiin. Turvapaikanhakijoita vastustavissa keskusteluissa turvapaikanhakijoiden koettiin ikään kuin häpäisevän Lentosotakoulun kulttuurihistoriaa.

Kauhava on myös joutunut vuosien varrella luopumaan Lentosotakoulun lisäksi monista julkisista palveluista niiden siirtyessä lähikaupunkeihin siitä huolimatta, että kauhavalaiset ovat yrittäneet aktiivisesti puolustaa ja perustella tarvettaan palveluiden tuottamiselle kotipaikkakunnallaan.

Esimerkiksi maistraatin, verotoimiston, työvoimatoimiston ja käräjäoikeuden toimipisteet lakkautettiin, kun palveluja keskitettiin ja siirrettiin lähikuntiin. Näin ollen jo ennen vastaanottokeskuksen perustamista Kauhavalla eli pelko kaupungin autioitumisesta.

Vastaanottokeskuksen perustamisen jälkeen heräsi huoli siitä, että turvapaikanhakijat olivat tulleet valloittamaan kauhavalalaisten turvallisen ja idyllisen kotikaupungin. Samaan aikaan tapahtuvien suurten, paikallisten asukkaiden elinympäristöön kohdistuvien muutosten on aikaisemminkin todettu lisäävän muutosvastarintaa ja tarvetta suojella asuinympäristöä (ks. Maasilta 2018), vaikka toisaalta maahanmuuton on myös katsottu parantavan paikallisten asukkaiden asemaa piristämällä paikallistaloutta ja palveluntuotantoa (Søholt, Stenbacka & Nørgaard 2018). Seuraavassa lainauksessa kirjoittaja pohtii kauhavalalaisten voimattomuutta sellaisten muutosten edessä, joiden itsestään selvästi ajateltiin olevan paikallisten asukkaiden edun vastaisia.

Onko millään enää mitään väliä? Ensin valtio vei poliisitoimen Kauhavalta. Sitten vietiin maistraatti, käräjäoikeus ja työvoimatoimistokin. Aikaisemmin oli jo lakkautettu Lentosotakoulu ja vietiin verotoimisto jne. Mitä saadaan vaihdossa? Ensin vastaanottokeskus, ja nyt saadaanko kaupan päälle vielä palautuskeskus? Ei tunnu olevan hyvä kauppa... 20.01.2016

Kuten lainauksesta käy ilmi, monissa maaseutukunnissa käydään kamppailua pärjäämisestä ja yhteiskunnan resursseista, mikä on lisännyt tarvetta pitää kiinni omista oikeuksista yhteiskunnan etuiksiin ja turvaan. Julkisessa keskustelussa toistuu ajatus, ettei turvapaikanhakijoilla tulisi olla samanlaisia oikeuksia kuin valtaväestön edustajilla (mm. Mäkinen 2013, 18). Sama nationalistinen ajattelutapa on havaittavissa keskustelupalstojen kommentteissa. Seuraava kommentti kuvaa erontekoa erityisesti vastakkainasettelun kautta:

Suomi ottaa valtavan määrän pakolaisia ja tarjoaa majoituksen, yksityissektorin lääkäripalvelut kattavasti. Ruoka sen mukaan, mikä kelpaa maahan saapuneelle sekä vaatetuksen, kriisiapua, turvaa, seuraa ja hoivaa. Mutta mitä minä en ymmärrä: Sitä että ottamalla omalta kansalta pois, ja antamalla maahan saapuneelle sen, mikä tulisi taata kantasuomalaiselle? 26.3.2016

Kauhavalla turvapaikanhakijoiden terveydenhoitoa järjestettiin yksityisen palveluntuottajan toimesta. Tämä sai aikaan keskustelua siitä, mikä ihmisryhmä on ansaitsevampi ja tärkeämpi. Kommentteissa turvapaikanhakijan kategoriajäsenyyksiin ei liittynyt paikallisiin asukkaisiin

nähdn samanlaisia oikeuksia esimerkiksi yhteiskunnan jäsenyyteen, etuuksiin ja huolenpitoon. Turvapaikanhakijoiden ja paikallisten asukkaiden ei nähty mahtuvan saman yhteiskunnan tuen piiriin. Samalla kommentoijat liittivät turvapaikanhakijoiden avokätiseksi koetun vastaanottamisen hyvin vahvasti paikallisilta heikko-osaisilta leikkaamiseen. Seuraavassa kommentissa vedottiin vahvemmin taloudellisiin menetyksiin:

Mua hävettää maanlaajuinen sinisilmäisyys, propakantaa pukkaa joka tuutista. Ketään ei kiinnosta tuoda esiin oman maan heikkoosaisten olosuhteita. Katsotaan muutaman vuoden jälkeen mikä silloin hävettää. 5.9.2015

Turvapaikanhakijaksi kategorisoituminen asetti esimerkissä henkilön paikallisen asukkaan kategorijäsenyyksiin nähdn hierarkiassa alempiarvoiseksi. Turvapaikanhakijoita kuvattiin keskusteluissa myös kykenemättömiksi sopeutumaan ja kotoutumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Turvapaikanhakijan kategorioihin liittyikin vahvasti ajatus hyödyttömyydestä, koska turvapaikanhakijoiden arvioitiin olevan kykenemättömiä työllistymään suomalaisessa yhteiskunnassa. Olga Davydovan (2012, 99) mukaan suomalaisessa yhteiskunnassa maahanmuuttajan hyödyllisyyttä ja oikeutta olla Suomessa perustellaan usein työssäkäynnillä. Työkansalaisuus on syvällä myös niin sanotun kotouttamistyön rakenteissa (Turtainen, Kokkonen & Viitasalo 2018).

Turvapaikanhakijaksi kategorisoitumista määrittää hyvin vahvasti kuvaus taloudellisesta taakasta. Turvapaikanhakijoita vastustavissa keskusteluissa huomio kiinnittyi niihin kuluihin, joita turvapaikanhakijoista arveltiin koituvan. Kuten myös Mäkinen (2013, 30) toteaa, juuri maahanmuuttokeskustelun taloudellinen hyötyajattelu pönkittää siirtolaisuuteen liittyviä erontekoja. Myös kauhavalaiset keskustelijat kokivat, että turvapaikanhakijoista koituvat menot olivat haitallisia, koska ”ne menevät suoraan suomalaisten veronmaksajien taskuista”. Näin turvapaikanhakijat määrittyivät ylimääräisenä kulueränä ja painolastina paikallisille asukkaille. Seuraavassa lainauksessa kirjoittaja kuvailee paikallisten toimijoiden olevan valmiita ottamaan turvapaikanhakijat vastaan taloudellisen hyödyn saamiseksi.

Ilkassa oli viikolla juttu Kauhavan patsaasta. Kari Janhunen sanoi suoraan totuuden. Pakanoitahan nämä uskaukavalaiset oikeasti kuitenkin ovat. Bisnesmiesten lypsylehmiä, joita veronmaksajat rahoittavat. 14.5.2016

Keskusteluissa paikallisista asukkaista eriytyikin ”bisnesmiehen” kategoria, joka määrittyi ahneeksi joukoksi taloudellista hyötyä tavoitteleva ihmisiä. Bisnesmiehillä viitattiin eri keskusteluissa esimerkiksi vastaanottokeskuksena toimivan entisen lentosotakoulun ostaneisiin ja sittemmin sen vastaanottokeskuksen toimitiloiksi vuokranneisiin LSK Business Parkin omistajiin. Huolenaiheena oli myös se, että paikalliset työnantajat halusivat turvapaikanhakijoita paikkakunnalle saadakseen halpaa työvoimaa ja ”poljettua palkat nollaan”, kuten eräs keskustelija asian ilmaisi. Kaiken kaikkiaan ajateltiin, että lopulta paikalliset asukkaat päätyisivät ”kärsijöiksi” ja ”maksajiksi”. Syyllisenä tilanteeseen pidettiin yhtäältä arvioitua avokätistä maahanmuuttopolitiikkaa, jonka eräs keskustelija näki ”yhteiskuntamme päättäjien leväperäisyytenä” ja ”tavoitteena hyötyä keinoja kaihtamatta monikulttuurisesta Suomesta”. Paikalliset asukkaat olivat huolissaan siitä, että bisnesmiehet ottaisivat taloudellisen hyödyn irti turvapaikanhakijoista ”epäeettisistä syistä”, kuten eräs keskustelija ilmaisi.

Kommenteista kävi ilmi, että Kauhavalla käytiin vastaanottokeskuksen perustamisen aikaan kilpailua yhteiskunnan resursseista, paikasta ja tilasta. Toiseuttamista ei tehty hienovaraisesti, vaan keskustelu oli usein avoimesti syrjivää. Turvapaikanhakijoiden katsottiin olevan vähemmän ansaitsevia kuin paikallisten asukkaiden. Heidän odotettiin tarvitsevan vähemmän ja olevan kiitollisempia vähemmästä. Samankaltaista paikallista suhtautumista turvapaikanhakijoita kohtaan on nähty esimerkiksi Belgiassa, jossa vastaanottokeskuksen rakentamista entisen lomakeskuksen tiloihin vastustettiin. Vastustajien mukaan lomakeskuksen tilat tarjosivat turvapaikanhakijoille liiaksi ylellisyyksiä, kuten porealtaan, uima-altaan ja kuntosalin käyttömahdollisuuden (Blommaert, Dewilde, Stuyck, Peleman & Meert 2003). Keskustelut Kauhavalla liittyivät laajemmaltikin kysymyksiin siitä, kuka ansaitsee saada hyvinvointiyhteiskunnan tarjoamaa huolenpitoa ja palveluja.

Turvapaikanhakijat ja uhattu paikallisuus

Kategoriat rakentuivat uhattujen paikallisidentiteettien kautta. Sellaisia olivat erityisesti vanhemman sukupolven, uuskauhavalaisen, paikallisen naisen ja miehen, turvapaikanhakijamiehen, turvapaikanhakijan puolison sekä suvaitsevaisen kategoriat.

Jo vastaanottokeskuksen perustamiseen liitettiin keskusteluissa vahvasti salailun ja salamyhkäisyyden ilmapiiri. Kun turvapaikanhakijoita alkoi tulla Kauhavalle, keskustelupalstat täyttyivät kirjoituksista, joiden mukaan lehtijuttuihin kuvattaisiin ”etulinjassa perheitä hymyilemässä ja tasoittamassa tietä, jonka jälkeen tulisi 10–30-vuotiaita miehiä”, kuten eräs keskustelija asian tiivistä. Kauhavan vastaanottokeskusta perustettaessa keskustelijat puhuivat myös ”salaisesta selvityksestä”, jonka tehtävänä oli kartoittaa vastaanottokeskuksen sijoittamista entiselle lentosotakoululle:

Itseasiassa kaupunki on tilannut salaisen selvityksen vastaanottokeskuksen mahdollisesta sijoittamisesta joko lentosotakoululle tai vaihtoehtoisesti Hakolaan eli ns. parantolan entisiin tiloihin. Selvityksen piti olla salainen ja onkin, mutta kauttarantain kuulin. 26.8.2015

Salaliittoteoriat elivät keskusteluissa vahvasti mukana, kuten kommentista käy ilmi. Myös Mäkinen (2013, 11) toteaa, että yhteiskunnassa vallitsevia totuuksia tuotetaan ihmisten puheissa kertomuksellisuuden ja toiston kautta. Toiston tuloksena ”totuudet” otetaan annettuina itsensänselvyyksinä samalla kun niiden alkuperä häviää näkyvistä. Turvapaikanhakijoihin liitettiin toiston kautta hyvin vahvasti salailua ja salamyhkäisyyttä. Pelkona keskustelijoilla oli myös, että turvapaikanhakijoihin liittyviä ongelmia, kuten rikoksia, pyrittäisiin salailemaan niin median, poliisin kuin jopa paikkakuntalaisten kauppiaiden toimesta. Seuraavassa lainauksessa kirjoittaja kuvaa koettua salamyhkäisyyden ilmapiiriä ja epäluuloa siitä, ettei ”totuuden” puhumiselle ole sijaa.

Näinhän se valitettavasti näyttää olevan. Tunnelma on, kuin pahimpina Neuvostovenäjän mielistelyajoina. Onkohan yhtäkään tiedotusvälinettä, joka valottaa oikeasti asian eri puolia. 7.11.2015

Kuten esimerkistä käy ilmi, keskustelijat vahvistivat toistensa epäilyjä sekä tiedotusvälineiden puolueettomuutta. Keskusteluissa toistuivat populistisesta politiikasta tutut teemat. Turvapaikanhakijoihin kohdistuva vastustuspuhe tuotti vastakkainasettelua turvapaikanhakijan ja paikallisen asukkaan kategorijäsenyyksien välille. Paikallisen asukkaan kategoriaan liitettiin keskusteluissa vahvasti tietynlaisia odotuksia, ominaisuuksia ja toimintamalleja. Koska turvapaikanhakijoiden saapuminen Kauhavalle oli saanut aikaan eräänlaisen ”hätätilan”, kuten eräs keskustelija asian ilmaisi, odotettiin paikallisilta asukkailta tietynlaista toimintaa ja ”vierasta uhkaa vastaan taistelemista”. Seuraava esimerkki

kuvaa, kuinka eräs keskustelija kutsuu kauhavalaisia taisteluun vierasta uhkaa vastaan:

On se ny kumma, akat ja kersat on uhaattuna, niin mitä teköö SUOMALAINEN mies vuonna 2015? Joko lähtöö pakohon, tai jauhaa paskaa netis. Isoofaariki oli kolomes sodas. Kyllä se kiakkaa haudas ku tällääseksi on meno täs maas menny. Lääni viedähän. Vielä mitä, viäköhön, me meemmä muualle ja jos muuta keinoa ei kerran oo ku tällällä asiasta lässyttää, niin yrittäkää ny eres keksiä joku keino millä te tämän markin akat ja kersat suajaatta! Ei me turvas olla ja jos te istutta kotona näpyttämäs ja meirän paatta kauppahan. Työntekijät kauppoos on vaaras, kun ei siellä montaa raavasta oo. Koko kaupunki on ny uhaattuna ja tämän asian etehen pitääs jotaki teherä eikä vaan päivitellä. Nyt vähä sitä kuuluusaa sisua näkyvihin. Kyllä teis sitä on, kuhan vaan käyttä vähä hautuumaalla ettimäs sitä isoofaariiltanna. Ny ei oo aikaa enää orotella poijjat. Kaikella kunnioituksella ja rakkaurella tämä. Kyllä ny pitää nostaa vähä muutaki ku kaljapulloo pöyrästä. Nimittäin meteliä. 3.10.2015

Keskusteluissa perinteistä ja toivottavaa paikallisen asukkaan kategoriaa edusti vanhemman sukupolven kategoria, jonka määreisiin kuuluivat ahkeruus, rehellisyys, suoraselkäisyys ja työteliäisyys sekä valmius puolustaa isänmaata. Kategoriaan liitetyt ominaisuudet olivat vastakohtia keskusteluissa esitetyille ”uuskauhavalaisen” kategorialle, joka määrittyi avuttomuuden, laiskuuden ja saamattomuuden kautta. Uuskauhavalaisen kategoriaan liittyi myös kyvyttömyys puolustaa isänmaataan.

Paikallisen asukkaan alakategorioiksi jakautuivat myös paikallisen naisen ja miehen kategoriat. Nämä kategoriajäsenyydet määrittyivät ensisijaisesti parisuhteiden kautta. Paikallisen miehen kategoriaan liitettiin määreitä, kuten perheen pää, vastuunkantaja, elättäjä ja turvaaja. Miehen tehtävänä oli huolehtia vaimosta ja lapsista. Paikallisen naisen kategoria puolestaan määrittyi puolison, äidin, hoivaajan, kodin hoitajan määreiden kautta heikkona, yksinkertaisena ja suojelua tarvitsevana. Turvapaikanhakijoita koskevissa keskusteluissa ilmeni myös, että turvapaikanhakijamiesten ja paikallisten naisten välillä muodostui parisuhteita. Tämä rikkoi illuusiota paikallisesta heikosta, kiltistä, nöyrästä ja suojelun tarpeesta olevasta naisesta. Lainauksessa kirjoittaja kuvaa kauhavalaisen miehen asemaa altavastaajana turvapaikanhakijoiden tullessa ”varastamaan akatkin”:

Kaikkien kauhavalaasten elämä on nyt aivan pillan päreinä. Akatkin vielä varastavat meiltä kaikilta. Ja me kantismiehet joudutaan muuttamaan kodeistamme. Alkoholismikin varmaan iskee siinä vaiheessa moneen, eli elämä on pilalla!
25.1.2016

Paikallisten naisten ja turvapaikanhakijoiden väliset parisuhteet näyttäytyivät keskusteluissa uhkana paikallisväestön parinmuodostukselle, vaikka turvapaikanhakijoita oli saapunut Kauhavalle hyvin vähän. Siinä missä paikallisen miehen kategoriaan liitettiin kuvauksia hiljaisista, työteliäistä, juroista, pidättäytyivistä ja tylsistäkin miehistä, turvapaikanhakijamiehen kategoriajäsenyyttä kuvattiin seksuaalisesti kyvykkäämpänä, eksoottisena, ”sliipattuna”, maskuliinisena ja jännittävänä. Turvapaikanhakijoiden kanssa parisuhteisiin ryhtyneet naiset suljettiin ulos paikallisen naisen kategoriajäsenyydestä ja he muodostivat oman kategoriajäsenyytensä turvapaikanhakijoiden puolisoina. Seuraavassa lainauksessa kirjoittaja kuvaa turvapaikanhakijan kanssa kanssakäymisessä olevaa naista ikään kuin maanpetturina.

Sota-aikana pohjanmaalta sidottiin miehiä puihin kiinni. Tänä päivänä pohjalaiset naiset antautuvat ensimmäisenä. Pohjalaisten maine on ikuisesti loattu.
16.1.2016

Turvapaikanhakijan kauhavalaisten puolisojen kategoriaa kuvaavia määreitä olivat seksuaalinen virittyneisyys, itsetietoisuus ja oman edun tavoitteleminen. Koska nämä naiset eivät käyttäytyneet paikallisen naisen kategoriaan liitettyjen odotusten ja arvojen mukaisesti, he ”epäonnistuivat” kategoriajäsenyydessään ja synnyttivät uuden kategoriajäsenyyden turvapaikanhakijan puolisoina (vtr. Juhila 2012, 206).

Toinen ihmisryhmä, joka erotettiin paikallisista, muodostui turvapaikanhakijoiden kanssa tekemisissä olevien henkilöiden joukosta.

Etelä-Pohjanmaalaiset naiset ovat suvaitsevaisia. Sliipatut pakolaiset tuovat monikulttuurista eksotiikkaa Lakeuksille. Vaan annappas olla, jos sieltä tulisi tuhatpäin nuoria thaimaalaisia tahi kauniita arabinaisia, johan olisi kaulimet käytössä! 19.12.2015

Suvaitsevaisten kategoriajäseniä olivat esimerkiksi vapaaehtoistyöntekijät ja henkilöt, jotka muutoin tutustuivat turvapaikanhakijoihin. Näitä henkilöitä kuvattiin halveksuvasti monien keskustelijoiden toimesta ”suvakkeina”. Suvaitsevaisen kategorian määreisiin kuuluu ymmärtämättömyys, maanpetturuus ja sinisilmäisyys.

Suurin osa aivottomista suvaitsevaisista on vauhkovia naisia ja feministejä, jotka itse aiheuttavat tämän. Joten eipä käy heitä surku, sitä saa mitä tilaa. 28.8.2015

Suvaitsevaiset olivat kuvauksissa tyypillisesti ”vauhkoja naisia” tai ymmärtämättömiä, nuoria ja saamattomia miehiä, ”feministejä” ja ”vihervasemmistolaisia”. Suvaitsevaiset henkilöt, jotka useimmiten olivat naisia, kuvattiin hyväuskoisina, koska he eivät ymmärtäneet tulijoiden aikomusta vallata Kauhava.

Keskustelijoiden määritelmässä suvaitsevaiset osoittivat toiminnallaan haluttomuutta sitoutua niihin arvoihin ja toimintaan, jota perinteikäs kauhavalaisuus edusti. Keskustelijat odottivat omaa maataan puolustavan suomalaisen naisen ja miehen ymmärtävän, millaisia riskejä turvapaikanhakijoiden vastaanottamisella on. Toisaalta paikalliset asukkaat kokivat olevansa voimattomia tapahtumien edessä ja syyllisiä etsittiin siksi myös muualta. Keskusteluissa suvaitsevaiset haluttiin vastuuseen valtion rahojen kavaltamisesta, epävakauden luomisesta sekä ”rikoksista ihmisyyttä vastaan”, kuten eräs keskustelija asian ilmaisi. Nähtiin, että ottamalla vastaan turvapaikanhakijoita laiminlyötiin ”oman maan kansalaisia”.

Maaseutua on usein kuvailtu perinteikkäänä alueena, jota globalisaation vaikutukset eivät kosketa (Søholt, Stenbacka & Nørgaard 2018). Analyysi osoittaa, että turvapaikanhakijoiden saapuminen Kauhavan maaseutu-kaupunkiin uhkasi paikkakunnan identiteettiä, paikallista elämäntapaa ja turvallisuutta. Turvapaikanhakijat edustivat paikallisille asukkaille outoutta ja vierautta, joka kulminoitui hyvän ja pahan vastakkainasetteluun. Turvapaikanhakijat ja heidän edustamansa kulttuurit koettiin vastakohtaksi hyvän, turvallisen ja oikean määritelmälle, jota Kauhava keskustelijoiden mielissä edusti. Konservatiiviset sukupuoliroolit, idealisoitunut kauhavalaisuus velvollisuuksineen, oikeuksineen, odotuksineen ja toimintatapoineen erottivat keskusteluissa paikalliset asukkaat turvapaikanhakijoista. Nämä seikat vahvistivat paikallisten asukkaiden ja turvapaikanhakijoiden välistä eriarvoisuutta.

Leimatut turvapaikanhakijat ja toiseuttavat puhettavat

Uusiin kauhavalaisiin liitettiin sellaisia toiseuttavia kategorioita kuin rikollinen, elintasopakolainen, rintamakarkuri ja terroristi. Vastaanotto-keskus perustettiin Kauhavalle paikallisten keskustelijoiden vastarinnasta huolimatta. Fyysinen sijoittuminen kauhavalaisille tärkeisiin tiloihin, Lentosotakouluun, ei ainakaan kaikilta osin taannut henkistä läheisyyttä. Vastaanottokeskus oli kuin ”kylä kylän sisällä”, kuten eräs

keskustelija asian ilmaisi, koska turvapaikanhakijoiden ajateltiin olevan ulkopuolisia, *heitä*. Toisaalta, kuten seuraavassa lainauksessa todetaan, yhteisöön sisälle pääseminen ei koskenut ainoastaan eri kulttuureista tulleita, eri näköisiä tai eri kieltä puhuvia pakolaisia, vaan kauhavalalaisten oli vaikeaa ottaa vastaan myös Suomen sisältä muuttaneita.

...Muualta tulleetkaan Suomalaiset ei pääse tähän yhteisöön sisälle, niin miten pakolaiset? Luuletko, että Islamin uskoiset aidosti ja oikeesti haluaa ns. kristittyjä ystäviä? Asia ei ole mustavalkoinen todellisuudessa! 18.12.2016

Kyse on ulkoryhmäkategorisaatiosta, jossa nousee korostetusti esille toisen, poikkeavaksi määrittyvän, ryhmän erilaisuus (ks. Juhila 2012, 190). Turvapaikanhakijoita koskevilla keskusteluilla korostuivat paikallisuuden merkitykset, mikä tekee näkyväksi turvapaikanhakijoiden erilaisuuden. Keskusteluissa ulkopuolisen ryhmän jäsenet nähdään poikkeavina, heidän käyttäytymisensä tuomitaan vääräksi, eikä heitä voida siten hyväksyä yhteisön jäseniksi. Turvapaikanhakijoiden koettu erilaisuus korostui hyvin vahvana pelkona rikollisuuden, erityisesti seksuaalirikosten lisääntymisestä. Turvapaikanhakijan kategoriasta erottui rikollisen kategoria. Rikollisen kategoria määrittyi keskusteluissa heikkomoraalisena huligaanina, joka otti haluamansa seurauksista välittämättä. Idyllisen Kauhavan pelättiin olevan vaarassa ja uhkakuvia maalattiin mellakoista, varkauksista, lasten ja naisten ahdistelusta sekä yleisen turvallisuuden lisääntymisestä:

Mietippä tätä: mitä rikoksia ovat tehneet ennen tänne tuloa, kun karkuun ovat lähteneet kotimaastaan! Rikollisia toimintojaan ovat jo tehneet Suomessa ja jatkavat myöskin. Jos tiedät, että ryhmä on esimerkiksi Usa:ssa on tappanut ihmisiä leikkaamalla pään poikki, polttanut ihmisiä elävältä, kivittänyt kuoliaaksi, raiskannut naisia ja lapsia ym. ja ovat pyrkimässä Suomeen. Hyvällä lykyllä naapuriksi... 26.1.2016

Rikollisen kategoria erottui keskustelijoille erityisesti rikollisten ”taipumusten” ja erityisesti seksuaalirikoksiin taipuvaisuuden kautta. Paikalliset keskustelijat olivat huolissaan siitä, ettei ”suomalaisella vääräuskoisella naisella tai tyttölapsella olisi ihmisarvoa turvapaikanhakijoiden silmissä”, kuten eräs keskustelija asian esitti. Rikollisen kategoriaan liitetyn ylikorostuneen seksuaalisuuden vuoksi keskusteluun osallistuneiden kauhavalalaisten pelkona oli naisten ja lasten ahdistelun sekä seksuaalirikosten lisääntyminen. Pelkoa vahvisti median osittain huomionhakuihin uutisointi yksittäisten turvapaikanhakijoiden tekemistä

rikoksista. Vastaanottokeskuksen lähetyvillä sijaitseva yläkoulu ja lukio nähtiin riskinä. Lainauksessa kirjoittaja ilmaisee huoltaan tyttöjen ja nuorten naisten turvallisuudesta.

Kaikki te, jotka olette pakolaiskeskuksen kannalla, miettikää tätä: oma lapsenne mahdollisesti kulkee lentosota koululla koulussa ja heillä on myös siellä liikuntatunnit. Ettekö te nyt p***** tajua miltä tuntuu olla nuori nainen, kun pitää alkaa miettimään mitä laittaa päälle etten ole kiinnostava. Miten voin liikkua alueella mahdollisesti yksin? Mitä teen jos pimeällä kaupungilla tulee jengi vastaan, kun tulee töistä? Niin turvallinen kuin Kauhava aina on ollutkin. En haluaisi edes kuvitella, miten 13-vuotiaat seiskaa aloittavat tytöt, kasit ja ysit sekä myöskin lukiolaiset joutuvat olemaan mahdollisesti seksuaalisesti koko sen ajan mitä he ovat siellä, uhattuna. Nyt järki käteen: kaikkia hädänalaisia pitää auttaa, mutta ei nuorien kustannuksella. Ylä-aste ja lukion tilat ovat väärässä paikassa silloin.
6.9.2015

Keskusteluissa ihmisarvo ja -oikeudet eivät lähtökohtaisesti olleet turvapaikanhakijaksi kategorisoituneiden saavutettavissa. Turvapaikanhakijat asettuivat joko ansaitseviksi tai ansaitsemattomaksi siten, että heillä joko oli tai ei ollut oikeutta hakea turvapaikkaa. Huttusen (2004, 13) mukaan eri näköiset, eri sukupuolta olevat ja eri maista tulevat henkilöt nähdään poikkeavina ja nämä toisistaan poikkeavat ominaisuudet tekevät heistä eri tavoilla joko hyväksyttäviä tai epäilyttäviä suhteessa suomalaiseen kulttuuriseen ytimeen ja sen jäsenyyteen. Kauhavalalaisten keskustelijoiden kommentoissa hädänalaisuus määrittyi sukupuolen, oletetun iän sekä varakkuuden perusteella. Hädänalainen pakolainen oli kategorioista ainoa, joka oli keskustelijoiden silmissä suojelun tarpeessa ja siten oikeutettu hakemaan turvapaikkaa. Hädänalaiset pakolaiset olivat useimmiten joko hyvin nuoria tai iäkkäitä, naisia ja lapsia. Hädänalaisuuden tuli näkyä ulospäin esimerkiksi rikkinäisinä vaatteina tai muina ulkoisina merkkeinä.

Turvapaikanhakijat määrittyivät kuitenkin pääosin ansaitsemattomina, koska he eivät olleet riittävän hätää kärsivän näköisiä. He saattoivat olla normaali- tai ylipainoisia, mikä arvioitiin hyvinvoinnin merkiksi. Myös turvapaikanhakijoiden arjen käyttäytyminen aiheutti keskustelijoissa epäilyksiä.

Niin oon mäkin nähnyt et ostetaan limsaa, sipsiä, keksejä, kaljaa ja Lidlin mattokin oli jne. Kyllä valtion pitäisi tarkastaa niiden pankkitilit. Pihalla kans odotti sakkia. Vissiin taksia, onhan siitä ollut juttua et valtio maksaa niiden taksikyyditkin. 8.12.2015

Esimerkki kuvaa, kuinka turvapaikanhakijoiden ruokaostokset antoivat keskustelijoille aihetta epäillä hädänalaisuutta erityisesti silloin, kun ostokset sisälsivät virvoitusjuomia tai makeisia. Vastakohtana hädänalaisista pakolaisista erottuivat ”elintasopakolaiset”, joiden kuvattiin tulleen Suomeen ”paremman elintason perässä”. Elintasopakolaisiksi kategorisoituneet olivat ”hyvin pukeutuneita”, ”uudenkoikkeilla autoilla ajavia”, ”töitä tekemättömiä” miehiä, joilla oli ”kalliit puhelimet ja nopeat puhelinliittymät”. Elintasopakolaisen kategoria oli vastakohta sille mielikuvalle, jota paikalliset keskustelijat lähtökohtaisesti odottivat hädänalaisten turvapaikanhakijoiden edustavan.

Turvapaikanhakijat kategorisoituivat myös vahvasti leimatuiksi rintamakarkureiksi ja terroristeiksi. Kirjoittajien mielestä naiset ja lapset olisi ollut syytä ottaa vastaan, mutta ei vaaralliseksi kuvailtuja miehiä. Uhkakuvat olivat vahvasti sukupuolittuneita ja ne liittyivät sotaan.

Oma kantani on, että naiset ja lapset tulee ottaa vastaan ilman muun perheen muutto-oikeutta. Miehet, jotka ovat täysi ikäisyyden porteilla, tulisi jäädä kotimaahansa taistelemaan. Mielestäni kaikki miehet ovat rintamakarkureita, jotka ovat lähteneet sotaa pakoon. Isoisäni jäi rintamalle jatkosodassa. Minä katson, että näiden rintama karkureiden vastaanotto häpäisee sotiemme veteraanien kunniaa. 5.9.2015

Rintamakarkurin kategoria erottui paikallisista asukkaista erityisesti moraalisilta ominaisuuksiltaan. Rintamakarkuri kuvattiin miehenä, joka oli lähtenyt raukkamaisesti sotaa karkuun jättäen lapsensa ja perheensä kotimaahansa sodan keskelle. Moraalinen järjestys sai särön, koska nuoret miehet lähtivät pakoon sotaa, vaikka keskustelijat näkivät heidän velvollisuudekseen oman kotimaansa puolustaminen sekä perheen ja heikompiensa suojelemisen. Varsinaista globaaleista konflikteista ja niiden erityispiirteistä ei keskustelupalstalla puhuttu, vaikka sotakeskustelut kävivätkin kuumana. Rintamakarkurin kategoriaan kuuluvan henkilön yksilölliset piirteet ja tilanteet hävisivät keskusteluissa, ja kuvauksissa korostui vihollisuus. Turvapaikanhakijoista voidaan erottaa myös terroristin kategoria, joka määrittyi kytköksissä uskontoon. Seuraavassa kirjoittaja pohtii islaminuskoa terrorismia aikaansaavana voimana.

Nämä kirjat ovat täynnä kuulemaa, mutta ero on se, että raamattu on tajuttu eroottaa suurimmaksi osaksi laista. Sharianlaki on pikkuksen toinen juttu nykyään ku raamattu. Jos murhaamista pidetään porttina taivaaseen vuonna 2015, niin kyllä se pelekkoa herättää. 3.10.2015

Erytisesti islaminusko arvioitiin keskusteluissa vastakohtaksi kristinuskolle, mikä osaltaan vahvisti turvapaikanhakijoiden ulkopuolisuutta. Turvapaikanhakijat esitettiin keskusteluissa potentiaalisina terroristeina sen vuoksi, että islaminuskon ja terrorismin nähtiin kytkeytyvän toisiinsa.

Kauhavan vastaanottokeskus oli monessa mielessä kuin ”kylä kylän sisällä”. Turvapaikanhakijat olivat keskusteluissa *heitä*, ulkopuolisia. Hädänalaisen pakolaisen kategorialle lukuun ottamatta turvapaikanhakijat kuvattiin jopa moraalittomina ja epäinhimillisinä. Turvapaikanhakijat määrittyivät pääosin viholliskuvauksina (terroristi, rintamakarkuri) tai ne kuvasivat moraalista poikkeavuutta (elintasopakolainen, rikollinen). Turvapaikanhakijoiden katsottiin olevan pääosin ansaitsemattomia ja toisaalta ansaitsevuuteen liitettiin niin vahvoja odotuksia, että niiden saavuttaminen oli melkein mahdotonta. Keskustelu oli myös vahvasti sukupuolittunutta. Naisten, lasten ja vanhusten katsottiin jo lähtökohtaisesti olevan oikeutettumpia turvapaikan hakemiseen kuin uhkaa edustavien miesten.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottamisen erityisyys maaseudun kontekstissa

Tutkimustulosteni mukaan maaseudun kontekstissa paikalliset asukkaat identifioivat itsensä ja toiset erilaisiin kategorioihin, jotka tuottavat ja ylläpitävät erontekoja paikallisväestön ja turvapaikanhakijoiden välillä. Kategoriat rakentuvat vahvasti paikallisessa kontekstissa ja saavat merkityksensä suhteessa toisiinsa. Analyysi paljasti, että paikallisen asukkaan kategorijäsenyyksiin liitettiin keskusteluissa jo lähtökohtaisesti oikeus yhteiskunnan jäsenyyteen ja huolenpitoon. Turvapaikanhakijan kategoriaan lukeutuville taas näiden oikeuksien ei katsottu kuuluvan. Turvapaikanhakijoita koskevissa keskusteluissa korostuivat toiseutta ja eriarvoisuutta luovat ja uusintavat puhetavat. Syrjiville mielipiteille haettiin oikeutusta taloudellisten menetysten kautta ihmisarvon ja -oikeuksien jäädessä taka-alalle (vrt. Sotkasiira 2017).

Turvapaikanhakijan kategoriat olivat myös, hädänalaisen pakolaisen kategorialle lukuun ottamatta, leimaavia ja niitä määrittä ansaitsemattomuus. Maahanmuuttajaksi määrittäminen häivytti lisäksi yksilöllisyyden ja erot, sillä kategorioiden sisältämä tieto sai kaikki turvapaikanhakijat näyttämään kategoriakuvausten kaltaisilta (vrt. Huttunen 2004, 138). Kategoriat tuottivat moraalista järjestystä, jossa korostui paikallisten

asukkaiden etuoikeutettu asema ja oikeudet. Turvapaikanhakijat asetettiin ulkopuolisiksi, *heiksi*, jotka uhkasivat turvallista Kauhavaa. Kuva-uksissa epäinhimillisiksi ja moraalittomiksi kuvatut turvapaikanhakijat erosivat ominaisuuksiltaan paikallisista asukkaista, jotka puolestaan edustivat hyvää ja oikeaa. Länsimaalaisen kulttuurin moraalisen paremmuuden ja rodullistettujen ihmisryhmien alempiarvoisuuden pohjalta luodaan perusteita moraaliselle ulossulkemiselle, jolla rajataan kokonaisten ihmisryhmien kuulumisen kansakuntaan (Virkki 2019). Monilta osin tämä toiseuttaminen mukailee samoja prosesseja, joita on nähtävissä Suomessa ja muissa Pohjoismaissa laajemminkin (ks. Turtiainen ym. 2020). Rasismin ja syrjinnän muodot olivat kauhavalaisilla keskustelufoorumeilla pitkälti samanlaisia kuin muuallakin (vrt. Mäkinen 2013).

Uusiin maahanmuuttopaikkakuntiin suuntautunut tutkimus on nostanut esille tarpeen huomioida haasteet pakolaisten vastaanottamisessa maaseudulla ja pienillä paikkakunnilla, joissa on aikaisemmin ollut vain vähän kokemusta maahanmuuttajista (Woods 2018). Artikkelissani olen kuvannut sitä, miten turvapaikanhakijoihin kohdistuva vastarinta on ilmennyt maaseudun kontekstissa.

Maaseutuyhteisöt saattavat olla tiiviitä ja ihmiset voivat identifioitua paikallisiksi asukkaiksi useamman sukupolven takaa. Jopa toisesta kaupungista muuttavan sisäänpääsy maaseutuyhteisöön saattaa olla vaikeaa, puhumattakaan eri kulttuureista ja uskonnollisista taustoista tulevista turvapaikanhakijoista, jotka erottuvat paikallisista asukkaista lisäksi ulkonäön ja puhumansa kielen vuoksi. Maaseutupaikkakuntien yhteisöillä voi olla myös paikallisen historian ja kulttuurin myötä tarve ympäröidä itsensä tuttuudella, mikä sulkee rodullistetut ihmiset ulkopuolelle. Keskustelupalstoilla tämä ilmeni vahvoina viittauksina paikallisuuteen, jonka suojeleminen osoittautui yhdeksi keskeiseksi temakseni tutkimassani aineistossa. Maaseutupaikallisuus vaikuttaisi siis olevan keskeinen seikka toiseuttamisen ja syrjinnän ilmenemisessä (ks. Maasilta 2018).

Aineiston analyysi paljastaa niitä erityisiä piirteitä, joita maaseudun kontekstissa saattaa ilmetä vastaanottokeskuksen perustamisen ja toimintavuosien aikana. Maaseutupaikallisuuden näkökulma kaipaa jatkotutkimusta ja konkreettisia tekoja paikallisväestön ja turvapaikanhakijoiden välisen kuilun kuromiseksi umpeen. Tilankäyttöä koskevien ristiriitojen ratkaisemiseen liitetyt toimintasuositukset, kuten riittävä tiedottaminen ja vuoropuhelu paikallisten asukkaiden kanssa, voisivat vähentää

paikallisella tasolla turvapaikanhakijoihin kohdistuvaa vastarintaa (ks. Duke 2010; Buckman 2011; Dlouhý & Hudeček 2017; Välimaa 2021).

Yhtä tärkeää olisi vaikuttaa tässäkin tutkimuksessa ilmenneiden eriarvoisuutta tuottavien kategorisointien muodostumisen ennaltaehkäisyyn. Tähän tavoitteeseen voidaan pyrkiä esimerkiksi varhaiskasvatuksessa ja kouluissa toteutettavan monikulttuurisuuskasvatuksen avulla. Vastaanottokeskuksen toimiessa maaseutupaikkakunnalla olisi myös tärkeää järjestää riittävästi mahdollisuuksia paikallisten asukkaiden ja turvapaikanhakijoiden välisille kohtaamisille ja tutustumiselle.

Kiitokset: Haluan osoittaa kiitokset väitöskirjatyöni ohjaajille sekä tuntemattomaksi jääneille vertaisarvioitsijoille. Rakentavan ja kriittisen palautteen avulla tämä artikkeli saavutti lopullisen muotonsa.

Kirjallisuus

- Aalberg Toril, Shanto Iyengar & Solomon Messing 2011. Who is a "Deserving" Immigrant? An Experimental Study of Norwegian Attitudes. *Scandinavian Political Studies* 35 (2) 2011. 97–116.
- Blommaert, Jan, Anke Dewilde, Karen Stuyck, Katleen Peleman & Henk Meert 2003. Space, Experience and Authority: Exploring Attitudes towards Refugee Centers in Belgium. *Journal of Language & Politics* 2 (2) 2003. 311–331.
- Branka Krivokapic-Skoko, Carol Reid & Jock Collins 2018. Rural cosmopolitanism in Australia. *Journal of Rural Studies* 64, 2018. 153–163.
- Cairns, Kate 2013. Youth, Dirth, and the Spatialization of Subjectivity: An Intersectional Approach to White Rural Imaginaries. *Canadian Journal of Sociology* 38 (4) 2013. 623–646.
- Citrin, Jack, John Sides. 2008. Immigration and the Imagined Community in Europe and the United States. *Political Studies* 56 (1) 2008. 33–56.
- Couldry, Nick & Andreas Hepp 2013. Conceptualizing Mediatization: Context, Traditions, Arguments. *Communication Theory* 23 (3) 2013. 191–202.
- Croucamp, Cameron J., Moira O' Connor, Anne Pedersen & Lauren J. Breen 2017. Predicting community attitudes towards asylum seekers: A multi-component model. *Australian Journal of Psychology* 69 (4) 2017. 237–246.
- Davydova, Olga 2012. Venäjän lännestä Suomen itään. Sukupuolittunut maahanmuutto ja haurastuneet työmarkkinat. Teoksessa Keskinen, Suvi, Jaana Vuori & Anu Hirsiaho (toim.). *Monikulttuurisuuden sukupuoli. Kansalaisuus ja erot hyvinvointiyhteiskunnassa*. Tampereen yliopistopaino: Tampere, 72–100.

- Dlouhý, Martin & Tomáš Hudeček 2017. Location of unwanted facilities in Prague: NIMBY in public administration hierarchy. *Prague Economic Papers* 26 (2) 2017. 240–252.
- Duke, Joanna 2010. Exploring Homeowner Opposition to Public Housing Developments. *The Journal of Sociology & Social Welfare* 37 (1). 48–74.
- Forsander, Annika. 2004. Tekeekö työ oikeaksi suomalaiseksi? Teoksessa Helne, Tuula, Sakari Hänninen & Jouko Karjalainen (toim.). *Seis yhteiskunta – tahdon sisään!* Minerva Kustannus Oy, Jyväskylä. 195–215.
- Grip, Lena 2019. Knocking on the Doors of Integration: Swedish Integration Policy and the Production of a National Space. *Journal of International Migration and Integration* 1 (1) 2019. 1–7.
- Hainmueller, Jens & Mikael J. Hiscox 2010. Attitudes toward Highly Skilled and Low-skilled Immigration: Evidence from a Survey Experiment. *American Political Science Review* 104 (1) 2010. 61–84.
- Hiitola, Johanna & Marja Peltola 2018. Tuotettu ja koettu toiseus viranomaisten ja maahanmuuttotilanteen vanhempien kohtaamisessa. Teoksessa Hiitola, Johanna, Merja Anis & Kati Turtiainen (toim.). *Maahanmuutto, palvelut ja hyvinvointi*. Vastapaino, Tampere.
- Hubbard, Phil 2005a. Accommodating otherness: anti-asylum centre protest and the maintenance of white privilege. *Transactions of the Institute of British Geographers* 30 (1) 2005. 52–65.
- Hubbard, Phil. 2005b. Inappropriate and incongruous: opposition to asylum centres in the English countryside. *Journal of Rural Studies* 21 (1) 2005. 3–17.
- Huttunen, Laura 2004. Kasvotun ulkomaalainen ja kokonainen ihminen: marginalisoiva kategorisointi ja maahanmuuttajien vastastrategiat. Teoksessa Jokinen, Arja, Laura Huttunen & Anna Kulmala (toim.) *Puhua vastaan ja vaieta*. Neuvottelu kulttuurisista marginaaleista. Gaudeamus, Helsinki. 134–154.
- Jauhiainen, Jussi 2017. Johdanto ja johtopäätökset. Teoksessa Jauhiainen, Jussi (toim.) *Vuoden 2015 turvapaikanhakijat ja turvapaikkaprosessit Suomessa, turvapaikka Suomesta? Turun yliopiston maantieteen ja geologian laitoksen julkaisuja 5/2017*, 5–19.
- Juhila, Kirsi 2004. Leimattu identiteetti ja vastapuhe. Teoksessa Jokinen, Arja, Laura Huttunen & Anna Kulmala (toim.) *Gaudeamus*, Helsinki. 20–32.
- Juhila, Kirsi, Arja Jokinen & Eero Suoninen 2012a. Katogoria-analyysin juuret. Teoksessa Jokinen, Arja, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.) *Katogoria, kulttuuri & moraal*. Vastapaino: Tampere. 17–44.
- Juhila, Kirsi, Arja Jokinen & Eero Suoninen 2012b. Katogoria-analyysin teesit. Teoksessa Jokinen, Arja, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.) *Katogoria, kulttuuri & moraal*. Vastapaino: Tampere. 45–88.
- Juhila, Kirsi 2012. Poikkeavan katogorian jäsenyyden tuottaminen ja vastustaminen. Teoksessa Jokinen, Arja, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.) *Katogoria, kulttuuri & moraal*. Vastapaino: Tampere. 175–226.
- Kelahaara, Marko & Markku Mattila 2017. Onneen ei ole oikotietä tässä maassa. *Kauhava ja Kauhavan vastaanottokeskus*. Painosalama Oy: Turku.
- Kerkkänen, Heikki 2008. Kotouttaminen kulttuurisovan biovallan käytäntönä. *Finnish Journal of Ethnicity and Migration* 3 (1) 2008. 21–32.

- Keskinen, Suvi, Anna Rastas & Salla Tuori 2009. Johdanto: Suomalainen maahanmuuttokeskustelu tienhaarassa. Teoksessa Keskinen, Suvi, Anna Rastas & Salla Tuori (toim.) *En ole rasisti, mutta... Maahanmuutosta, monikulttuurisuudesta ja kritiikistä*. Vastapaino ja nuorisotutkimusverkosto: Tampere. 7–24.
- Keskinen, Suvi 2011. Troublesome differences. Dealing with gendered violence, ethnicity, and 'race' in the Finnish welfare state. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 12 (2) 2011. 153–172.
- Keskinen, Suvi 2012. Kulttuurilla merkityt toiset ja universaalien kohtelun paradoksi väkivaltatyössä. Teoksessa Keskinen, Suvi, Jaana Vuori & Anu Hirsiaho (toim.) *Monikulttuurisuuden sukupuoli. Kansalaisuus ja erot hyvinvointiyhteiskunnassa*. University Press: Tampere. 291–320.
- Keskinen, Suvi 2016. From welfare nationalism to welfare chauvinism: Economic rhetoric, the welfare state and changing policies in Finland. *Critical Social Policy* 36 (3) 2016. 352–370.
- Keskinen, Suvi, Minna Seikkula & Faith Mkvesha (2021) *Rasismi, valta ja vastarinta. Rodullistaminen, valkoisuus ja koloniaalisuus Suomessa*. Vastapaino: Tampere (tulossa 4/2021)
- Kuparinen, Riitta 2008. Nimby-ilmiö ”Tapaus Marjaniemen” Valossa. Teoksessa Kopomaa, Timo, Lasse Peltonen & Tapio Litmanen (toim.) *Ei meidän pihallemme! Paikalliset kiistat tilasta*. Gaudeamus: Helsinki. 56–94.
- Laaksonen, Salla-Maaria & Janne Matikainen 2013. Tutkimuskohteena vuorovaikutus ja keskustelu verkossa. Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria, Janne Matikainen & Minttu Tikka (toim.) *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Vastapaino: Tampere.
- Lubbers, Marcel, Marcel Coenders & Peer Scheepers 2006. Objections to Asylum Seeker Centres: Individual and Contextual Determinants of Resistance to Small and Large Centres in the Netherlands. *European Sociological Review* 22 (3) 2006. 243–257.
- Maasilta, Mari 2018. Maailma tulee kylään: vastaanottokeskuksen aikaansaama tunnekeskustelu. Teoksessa Maasilta, Mari & Kaarina Nikunen (toim.) *Pakolaisuus, tunteet ja media*. Vastapaino: Tampere. 48–70.
- McAreavey, Ruth & Neil Argent 2018. Migrant integration in rural New Immigration Destinations: An institutional and triangular perspective. *Journal of Rural Studies* 64, 2018. 267–275.
- McAreavey, Ruth & Argent, Neil 2018. New Immigration Immigration Destinations (NID) unravelling the challenges and opportunities for migrants and for host communities. *Journal of Rural Studies* 64, 2018. 148–152.
- Myers, Martin & Kalwant Bhopal 2017. Racism and bullying in rural primary schools: protecting White identities post Macpherson. *British Journal of Sociology of Education* 38 (2) 2017. 125–143.
- Mäkinen, Katariina 2013. Rajoja ja säröjä: Talous maahanmuuttovastaisessa keskustelussa. *Poliittinen talous* 1 (1) 2013. 9–34.
- Mäkinen, Katariina 2017. Struggles of citizenship and class: anti-immigration activism in Finland. *The Sociological Review* 65 (2) 2017. 218–234.

- Nikunen, Kaarina 2012. Sukupuolittuneet mediakuvastot ja yllirajainen kokemus maahanmuuttajanuorten arjessa. Teoksessa Keskinen, Suvi, Jaana Vuori & Anu Hirsiaho (toim.) Monikulttuurisuuden sukupuoli. Kansalaisuus ja erot hyvinvointiyhteiskunnassa. Juvenes Print: Tampere. 155–173.
- Nikunen, Kaarina 2018. Badolato-Kauhava: maantieteellisen mielikuvituksen merkitys pakolaispolitiikassa. Teoksessa Maasilta, Mari & Kaarina Nikunen (toim.). Pakolaisuus, tunteet ja media. Vastapaino: Tampere. 21–47.
- Näre, Lena 2018. Olemme täällä näyttämässä, että olemme ihmisiä siinä missä muutkin – Etnografinen tutkimus turvapaikanhakijoiden protestista Helsingissä. *Sosiologia* 55 (4) 2018. 350–365.
- Pöllänen, Pirjo 2020. ”Veran” ja ”Husseinin” arki ja asettuminen raja-alueelle maaseudulle. Etnografinen tutkimus kahdesta maahanmuuttajataustaisesta väestöryhmästä Pohjois-Karjalassa. *Maaseutututkimus* 28 (2) 2020. 32–60.
- Ramsay Jonathan E. & Joyce S. Pang 2015. Anti-Immigration Prejudice in Rising East Asia: A Stereotype Content and Integrated Threat Analysis. *Political Psychology* 38 (2) 2015. 227–244.
- Saarikkomäki, Elsa, Nea Oljakka, Johanna Vanto, Elina Pirjatanniemi, Juha Lavapuro, Anne Alvesalo-Kuusi 2018. Kansainvälistä suojelua koskevat päätökset Maahanmuuttovirastossa 2015–2017. Pilottitutkimus 18–34-vuotiaita Irakin kansalaisia koskevista myönteisistä ja kielteisistä päätöksistä. Oikeustieteellisen tiedekunnan tutkimusraportteja ja katsauksia. Turun yliopisto.
- Sacks, Harvey 1965. *Lectures on Conversation. Volumes I & II. Volume 1, Lecture 6.* Edited by Gail Jefferson. Blackwell Publishers. Oxford.
- Sampero, Rosario & Luis Camarero 2018. Foreign Immigrants in Depopulated Rural Areas: Local Social Services and the Construction of Welcoming Communities. *Social Inclusion* 6 (3) 2018. 337–346.
- Sihvola, Suvituuli 2008. Ei meidän teollisuusalueellemme! Asunnottomien miesten asuntolan vastustus paikallisidentiteetin tiivistymisenä. Teoksessa Kopomaa, Timo, Lasse Peltonen & Tapio Litmanen (toim.). Ei meidän pihallemme! Paikalliset kiistat tilasta. Gaudeamus: Helsinki. 28–55.
- Søholta, Susanne, Susanne Stenbacka & Helle Nørgaard 2018. Conditioned receptiveness: Nordic rural elite perceptions of immigrant contributions to local resilience. *Journal of Rural Studies* 64, 2018. 220–229.
- Sotkasiira, Tiina 2017. Inklusiota kiihdyttämässä. Havainnot kotouttamisen kentältä. Teoksessa Eskelinen, Teppo, Hannele Harjunen, Helena Hirvonen & Eeva Jokinen. Tehostamistalous. SoPhi: Jyväskylä. 120–139.
- Sotkasiira, Tiina 2018. Kotouttamista vai hyvinvointia? Metafora-analyysi syrjäseutujen kotopalveluista. Teoksessa Hiitola, Johanna, Merja Anis & Kati Turtiainen (toim.). Maahanmuutto, palvelut ja hyvinvointi. Vastapaino: Tampere. 30–52.
- Sotkasiira, Tiina & Ville-Samuli Haverinen 2016. Battling for citizenship. A case study of Somali settlement in Lieksa, Finland. *Nordic Journal of Migration Research* 6 (2) 2016. 115–123.
- Suurpää, Leena 2005. Suvaitsevaisuus. Teoksessa Huttunen, Laura, Olli Löytty & Anna Rastas (toim.). Suomalainen vieraskirja. Vastapaino: Tampere. 41–68.
- Tuomi, Jouni & Anneli Sarajärvi 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu painos. Tammi: Helsinki.

- Turtiainen, Kati, Johanna Hiitola, Sabine Gruber & Marja Tiilikainen 2020. Introduction. The changing welfare state. Teoksessa Hiitola, Johanna, Kati Turtiainen, Marja Tiilikainen & Sabine Gruber (toim.). *Family Life in Transition: Borders, Transnational mobility, and welfare society in Nordic countries*. New York: Routledge. 1–9.
- Turtiainen, Kati, Tuomo Kokkonen & Katri Viitasalo 2018. Aktiivisen kansalaisuuden mahdollisuudet kotouttamistyön ulkoisten ehtojen ja maahanmuuttajien tarpeiden ristipaineissa. *Janus* 26 (4) 2018. 343–360.
- Turtiainen, Riikka & Sari Östman 2013. ”Verkkotutkimuksen eettiset haasteet”. Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria, Janne Matikainen & Minttu Tikka (toim.) *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Vastapaino: Tampere.
- Virkki, Tuija 2019. Moraalisen eksklusion mekanismit maahanmuuttajamiesten väkivaltaa koskevassa kansalaiskeskustelussa. *Sociologia* 56 (1) 2019. 26–43.
- Välimaa, Mira 2021. Sosiaalityön asiakkaat ja nimby-ilmiö. Teoksessa Matthies, Aila-Leena, Anu-Riina Svenlin & Kati Turtiainen (toim.). *Aikuissosiaalityö. Tieto, käytäntö ja vaikuttavuus*. Gaudeamus: Helsinki.
- Woods, Michael 2018. Precarious rural cosmopolitanism: Negotiating globalization, migration and diversity in Irish small towns. *Journal of Rural Studies* 64, 2018. 164–176.
- Zorlu, Azlan 2016. Attitudes toward Asylum Seekers in Small Local Communities. *International Migration* 55 (6) 2016. 14–36.